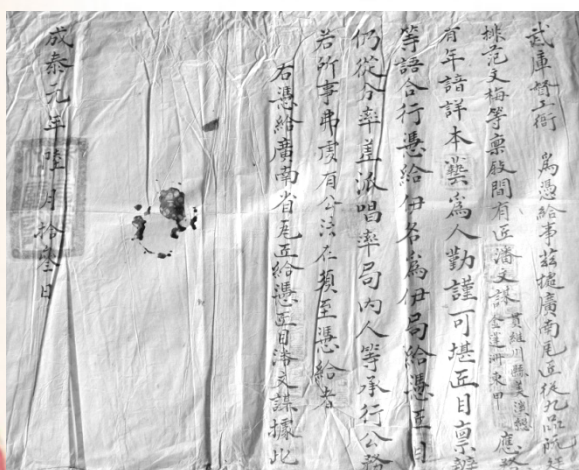

MỘT SỐ TƯ LIỆU HÁN NÔM LIÊN QUAN ĐẾN NGHỀ MỘC NÈ Ở HỘI AN PHÁT HIỆN TẠI CẨM KIM

Ban Biên tập

Trong đợt điều tra về tư liệu Hán Nôm ở Kim Bồng – Cẩm Kim, Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản Văn hóa Hội An phát hiện một số tư liệu Hán Nôm liên quan đến nhân vật Phan Văn Mưu làm ở Tượng Mộc vào cuối thế kỷ XIX. Những tư liệu này hiện lưu giữ tại nhà thờ tộc Phan Xuân ở thôn Phước Thắng, xã Cẩm Kim. Nay, Ban biên tập xin giới thiệu nội dung tư liệu để chúng ta cùng tham khảo. (phần phiên âm, dịch nghĩa do nhà nghiên cứu Phạm Thúc Hồng thực hiện)

* Văn bản 1

Phiên âm

Võ khó Đốc công nha

Vi bằng cấp sự

Tư cứ Quảng Nam, Ngõa tượng, Tòng cử phẩm Nguyễn Đình Bài, Phạm Văn Mai đẳng bẩm tự gian, hữu tượng Phan Văn Mưu quán Duy Xuyên huyện, Mỹ Khê tổng, Kim Bồng châu, Đông giáp, ứng vụ hữu niên am tường bốn nghề vi nhân cần cần khả tượng mục đẳng ngữ.

Hợp hành bằng cấp y danh vi y cục cấp bằng tượng mục nhưng tòng phân suất sai phái xướng xuất cục nội nhân đẳng thừa hành công vụ.

Nhược sở sự phát kiên hữu công pháp tại.

Tu chí bằng cấp giả

Tả bằng cấp Quảng Nam tỉnh ngõa tượng cấp bằng tượng mục Phan Văn Mưu cứ thử.

Thành Thái nguyên niên, thất nguyệt, sơ tam nhật.

Dịch nghĩa

Cơ quan Đốc công kho Võ khí

Về việc cấp bằng

Nay, tại Cục thợ lợp ngói Quảng Nam có ông tòng cử phẩm Nguyễn Đình Bài, Phan Văn Mai trình bẩm có người thợ tên Phan Văn Mưu quán huyện Duy Xuyên, tổng Mỹ Khê,

châu Kim Bồng, giáp Đông, trải qua nhiều năm là người am tường nghề nghiệp, chuyên cần, thận trọng nên xin cấp bằng Tượng mục để làm công việc.

Thực hiện như vậy, nay cấp bằng Tượng mục cho tên ấy để y xướng lãnh nhân sự trong Tượng mục mà thi hành công vụ.

Nếu không siêng năng làm việc thì theo công pháp xử lý.

Chuyển nhận đến người được cấp bằng.

Cấp bằng Tượng mục trên đây cho Phan Văn Mưu ở ngõa tượng Quảng Nam theo đó mà thi hành.

Thành Thái năm thứ nhất (1889), tháng 7, ngày 3.

* Văn bản 2

Phiên âm

Võ khố Đốc công nha

Vi bằng cấp sự

Từ cú Quảng Nam, Ngõa ngõa nê cục, cử phẩm Nguyễn Đình Bài bẩm tỵ y cục gian, hữu tượng mục Phan Văn Mưu quán Quảng Nam tỉnh, Điện Bàn phủ, Duy Xuyên huyện, Mỹ Khê tổng, Kim Bồng châu, Đông giáp, ứng vụ niên (*mất một chữ, có lẽ là chữ Thâm*) vi nhân cần cần bốn nghệ, am tường khả kham thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục bẩm biện đẳng ngữ.

Triếp thử hợp hành bằng cấp y danh vi y cục thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục nhưng tòng phân suất viên xướng suất cục nội nhân đẳng.

Nhược sở sự phát kiền hữu công pháp tại.

Tu chí bằng cấp giả.

Tả bằng cấp ngõa nê tượng, thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục Phan Văn Mưu cú thử.

Thành Thái tam niên, thất nguyệt, sơ tam nhật.

Dịch nghĩa

Cơ quan Đốc công kho Võ khí

Về việc cấp bằng

Nay, tại Cục thợ nề ngói Quảng Nam có ông cử phẩm Nguyễn Đình Bài trình bẩm: Cơ quan của ông ta có người thợ tên Phan Văn Mưu (*quê ở tỉnh Quảng Nam, phủ Điện Bàn, huyện Duy Xuyên, tổng Mỹ Khê, châu Kim Bồng, giáp Đông*), trải qua nhiều năm là người chuyên cần, cần thận, am tường công việc nên trình xin cấp bằng thí sai¹, tòng cử phẩm, tượng mục để làm công việc.

¹ Thí sai: tập sự, thử việc, tạm tuyển

Thực hiện như vậy, nay cấp bằng thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục cho tên ấy để y phân suất xướng lãnh nhân sự trong tượng mục mà thi hành công vụ.

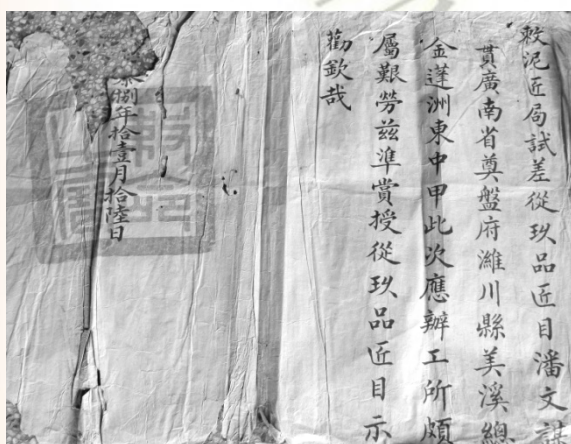
Nếu không siêng năng làm việc thì theo công pháp xử lý.

Chuyển nhận đến người được cấp bằng.

Cấp bằng thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục cục nề ngôi cho tên Phan Văn Mưu theo đó mà thi hành.

Thành Thái năm thứ ba (1891), tháng 7, ngày 3.

*** Văn bản 3**

Phiên âm

Sắc

Nê tượng cục thí sai, tòng cử phẩm, tượng mục, Phan Văn Mưu, quán Quảng Nam tỉnh, Điện Bàn phủ, Duy Xuyên huyện, Mỹ Khê tổng, Kim Bồng châu, Đông Trung giáp, thứ thứ ứng biện công sở phải thuộc gian lao.

Tư chuẩn thưởng thọ tòng cử phẩm Tượng mục thị khuyến.

Khâm tai

Thành Thái bát niên, thập nhất nguyệt, thập lục nhật.

Dịch nghĩa

Sắc²

Viên chức tạm tuyển Cục thợ nề, hàm tòng cử phẩm, thợ được xếp hạng tên là Phan Văn Mưu, quê tỉnh Quảng Nam, phủ Điện Bàn, huyện Duy Xuyên, tổng Mỹ Khê, xã Kim Bồng, xóm Đông Trung, từng trải công việc rất gian lao.

Nay chuẩn thưởng thực nhận hàm tòng cử phẩm, thợ được xếp hạng, để khuyến khích.

Hãy tuân hành

Thành Thái năm thứ 8, tháng 11, ngày 16.

*** Văn bản 4**

Phiên âm

Công Bộ

Vi bằng cấp sự

Tư cứ nê tượng cục, tòng cử phẩm tượng mục Phan Văn Mưu quán Quảng Nam tỉnh, Điện Bàn phủ, Duy Xuyên huyện, Mỹ Khê tổng, Kim Bồng

² Là sắc phong của vua

châu, Đông giáp, bẩm tự cai tự đầu quân, lai tự kinh dĩ niên thâm, tư hệ niên cao suy nhược, nan kham công vụ, khát hời quán hưu dưỡng, bẩm biện đẳng ngữ.

Cứ bẩm tình diệc khả lượng trừ lánh tư cai tỉnh tri biện ngoại.

Triếp thử bằng cấp nghi hời địa phương quan trình tri tiện hời gia quán hưu dưỡng.

Tu chí bằng cấp giả.

Tả bằng cấp ngỗ nê tượng cục, Tông cử phẩm, tượng mục Phan Văn Mưu cú thử.

Thành Thái lục niên, thập nguyệt, nhị thập nhật.

Dịch nghĩa

Bộ Công

Về việc cấp bằng

Nay, tại Cục thợ nề Quảng Nam có tông cử phẩm tượng mục tên Phan Văn Mưu quê ở tỉnh Quảng Nam, phủ Điện Bàn, huyện Duy Xuyên, tổng Mỹ Khê, châu Kim Bồng, giáp Đông), trình bẩm rằng do ở trong quân ngũ lâu năm, tuổi cao suy nhược, khó đảm trách công vụ nên xin trở về quê nghỉ dưỡng.

Căn cứ đơn xin theo sự tình đặc biệt, đã xem xét tường tận.

Thực hiện như vậy, nay cấp bằng để trở về trình với quan địa phương để thuận tiện cho việc nghỉ hưu.

Chuyển nhận đến người được cấp bằng.

Cấp bằng trên đây cho thợ nề là tông cử phẩm, tượng mục tên Phan Văn Mưu theo đó mà thi hành.

Thành Thái năm thứ sáu (1894), tháng 10, ngày 12.